

Beduinerne i den syriske Ørken.

Geografisk Tidsskrift, Bind 30 (1927)

Link til pdf:

http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/gto/gto_0030-PDF/gto_0030_68062.pdf

Link til webside:

<http://tidsskrift.dk/visning.jsp?markup=&print=no&id=68062>

pdf genereret den : 22/5-2008

Beduinerne i den syriske Ørken.

Af
Prof., Dr. Østrup.

Den Forbindelse, der er mellem en Befolknings Karakter og Levevis paa den ene Side og de geografiske og økonomiske Forhold, som danner Rammen om dens Liv, paa den anden Side — den er desto stærkere og mere iøjnefaldende, jo mere primitivt og oprindeligt vedkommende Befolknings Standpunkt er. Civilisationens Overvindelse af naturlige Hindringer og Omdannelse af naturlige Forudsætninger forøger Uafhængigheden af de fra først af givne Livsbetingelser, men kommer derved ogsaa til at fremme Menneskets Ensartethed; man skal i vore Dage et godt Stykke bort fra Civilisationens slagne Landevej for at støde paa det primitive.

Naar hos et Folk denne primitive Oprindelighed i de ydre Livsforhold forenes med en forholdsvis høj aandelig Udvikling, bliver Interessen for et saadant Folk naturligvis desto stærkere. Et Exempel paa en slig Forening frembyder Beduinerne, Nordarabiens og den syriske Ørkens nomadiske Befolkning. Foruden i kulturhistorisk og antropologisk Henseende er dette Folk i vore Dage ved at faa Betydning ogsaa som politisk Faktor.

Vort Ord Beduin er den gennem fransk optagne Gengivelse af det arabiske *bedewijin*, egenlig en Flertalsform med Betydning af „Beboere af *el-bedu*“, det aabne, ubevogtede og udyrkede Land. Vor almindelige Oversættelse af dette Ord med „Ørken“ er for saa vidt uheldig, som der efter dansk Sprogbrug til dette tillige knytter sig Forestillinger om det vegetationsløse; *el-bedu* er i Virkeligheden nærmest, hvad vi vilde kalde Steppe; den der forekommende Græsvæxt er Forudsætningen for Nomadelivet, og Forholdet mellem denne Græsvæxt og den større eller mindre Regnmængde afgiver Ørkenlivets store økonomiske og dermed ogsaa politiske Problem; thi ogsaa her bunder al Politik tilsidst i økonomiske Hensyn. Hver Stamme har sit Omraade, hvor den

i Følge gammel Hævd har Eneret paa at færdes med sine Hjorde; men hvis en usædvanlig ringe Regnmængde et Aar formindsker det græsbevoxede Areal i betydelig Grad, kan man blive nødt til at bryde denne Hævd og trænge ind paa andres Enemærker, og dermed vil en aaben Kamp som oftest blive uundgaaelig.

Det er i den syriske Ørken og i Nordarabien, at Beduinbefolkningen bedst har bevaret sine oprindelige Ejendommeligheder. Her er endnu det gamle Klanvæsen den eneste politiske Form; i Centralarabien og i Jemen har man egenlige Statsdannelser, støttede til de her eksisterende Byer; paa det førstnævnte Omraade er denne Udvikling bleven fremmet af Wahhabiterfyrsten Abdulaziz Ibn Saûd, den nuværende Hersker i selve det hellige Mekka; han er et af de faa virkelige Genier, som det arabiske Folk har at opvise i den nyere Tid, og den vidtskuende britiske Orientpolitik har da ogsaa skyndt sig med at sikre sig hans Venskab, efter at den havde ladet den uheldige Kong Husajn af Hedjaz falde. Men i den syriske Ørken er der ingen Byer, som kunde blive Støttepunkter for en videre politisk Udvikling, og derfor finder vi ogsaa det gamle Stammevæsen her bevaret bedst med dets stærke Betoning af den individuelle Frihed og Selvstændighed og den deraf følgende Løshed i hele Samfundsbygningen. Stammehøvdingens, Shejkens, Autoritet er hovedsageligt befinget af hans private Formue og af hans egen Personligheds Vægt; han skal kunne betale eller kommandere; thi Fordel eller Tvang, legemlig eller moralsk, er det eneste, som Beduinen anerkender.

Dette politiske Grundsyn hos Ørkenaraberen traadte med særlig Tydelighed frem under Verdenskrigen, da ved Kampene baade i Mesopotamien og paa Grænsen mellem Ægypten og Palæstina begge Parter, Tyrker og Englændere, søgte at opnaa Beduinstammernes Støtte. Med den naive Kynisme, som særtegner Beduinen, og som hænger sammen med hele hans udpræget materialistiske Livsanskuelse, lod Stammerne i den nordarabiske og syriske Ørken sig hverken lede af religiøse Hensyn — til Gunst for Tyrkerne — eller af nationale — til Fordel for disses Fjender; de saa udelukkende paa, hvad de selv kunde tjene i denne store Hurlumhei, dels ved at stille deres Kamelhjorde til Raadighed for Hærenes Transportvæsen, dels ved at udplyndre Smaa-Afdelinger af begge Partier; først da Krigslykken afgjort gik Tyrkerne imod, blev det fuldt ud klart for Beduinerne, at Retten var paa den anden Side. Den af Ørkenhøvdingene drevne Politik blev kun en nøjagtig Gengivelse af, hvad et svundet Aartusind havde været Vidne til under Kampene mellem Persere og Byzantinere.

Det staar i naturlig Forbindelse med Bevarelsen af de primitive,

politiske Samfundsformer, at ogsaa det kulturelle Udviklingstrin bestandigt er forbleven det samme for Beduinernes Vedkommende. Ørkenen er ogsaa i vor Tid det Sted, hvor tusind Aar er som en Dag. Der er i Beduinens daglige Liv kun eet Omraade, hvor den moderne Teknik er trængt ind, og det er ved Bevæbningen; de tidligere Slægtleds Flintlaasgeværer er afløst af Magasinrifler af moderne Typer, Winchester og Martini, men selv jævnsides med disse føres endnu den upraktiske krumme Sabel og den endnu mere upraktiske bøjelige Lanse, hvis Skaft er af Bambusrør, og som derfor under Riddet vipper op og ned, saa at et fast Sigte er meget vanskeligt.

Det kan i denne Sammenhæng være værd at gøre opmærksom paa, at den romantiske Overdrivelse, hvormed man i Europa ynder at betragte Naturfolk, ogsaa ofte har ført til, at Beduinerne i adskillige europæiske Rejsendes Fremstillinger gøres til glimrende Ryttere og uovertræffelige Skytter. Ingen af Delene er Tilfældet. Beduinen har som Rytter i Reglen et ganske vist sikkert, men noget tungt Sæde, og han er ganske ukendt med at gøre noget for at lette Hestens Bevægelser, ligesom han ikke forstaar at støtte den ved Tøjleføringen, men nærmest lader den gaa, som den bedst kan; de rent ud barbariske Stangbid, som i Reglen bruges, gør det ogsaa raadeligst saavidt gørligt at lade den altid fodsikre Hest passe sig selv det mest mulige. Overfor Tryksaar af de ofte meget svære Sadler er Beduinerne ogsaa for det meste meget ligegyldige, selv om de paa den anden Side følger sig nær knyttede til deres Heste og forstaar at komme i et fortroligt Forhold til disse. Og hvad Skydefærdigheden angaar, staar den meget lavt, hvilket er en naturlig Følge af den Vanskelighed, der er for Ørkenbeboerne ved at skaffe sig Patroner. De forskellige til Ørkenen grænsende Stater har bestandigt set deres Interesse ved saavidt muligt at forhindre Indførsel af Vaaben og Ammunition til de altid upaalidelige Beduinestammer; Ørkenens Forsyning med disse Artikler beror for en væsentlig Del paa Indsmugling, navnlig fra det fjærne og derfor ret upaaagtede Maskat i det sydøstlige Hjørne af den arabiske Halvø, men dette Forhold har ganske naturligt bevirket, at Patroner er bleven en kostbar Vare, som man ikke har Raad til at rutte med til Øvelsesskydning. Jagt drives udenfor en ganske enkelt Stamme saa godt som ikke af Ørkenaraberne; de skyder kun, naar der virkelig er Fjender at skyde paa, men da de saaledes mangler Øvelse og Fortrolighed med Vaabnet, skyder de derfor ogsaa gennemgaaende meget daarligt.

Bortset fra de i de fleste Tilfælde ret ufarlige Geværer er der i en moderne Beduins Telt ikke meget, som en af Abrahams Samtidige ikke vilde kunne kendes ved. Ligesom det økonomiske Grundlag for

Livet i Ørkenen er ganske det samme som for tre, fire Aartusinder siden, er ogsaa dets ydre Former i alt væsentligt forbleven uforandrede. Og det er netop dette, som gør Ørkenlivet til en saa rig og betydningsfuld Kilde for kulturhistorisk Kundskab. Det er ikke blot de dunkle Steder i Digtene fra før Profeten Muhammeds Tid, hvortil man kan finde Forklaringen ude paa Stepperne; Livet, som det leves her, er en fortløbende Kommentar ogsaa til det gamle Testaments Skildringer; som jeg fornyligt har gjort opmærksom paa i Universitetsfestskriftet til 26. September 1927, er den Fremstilling, der i første Mosebogs attende Kapitel gives af Abrahams Modtagelse af sine Gæster, ikke paa mange eller væsentlige Punkter forskellig fra, hvad der i samme Situation vilde finde Sted ogsaa nu i en Beduins Telt.

— Mennesket er, som alt antydet, i meget et Produkt af de økonomiske og geografiske Forudsætninger for hans Livsførelse. Beduinen er Ørkenens Søn, og dette Forhold er ogsaa bleven bestemmende for hans Karakter og Temperament. Ude paa den træløse, som Regel ret flade Steppe er det ikke mange og forskelligartede Indtryk, Naturen fremkalder i Menneskets Sind; den største Del af Aaret straalere Solen fra en skyløs Himmel, og heller ikke mellem Sommer og Vinter er Forskellen større, end at man uden for stor Vanskelighed hele Aaret igennem kan orientere sig mod Øst, i Stedet for, som under nordligere Breddegrader, at være nødt til at tage Stjærnerne til Hjælp og vende Blikket mod Nord for at finde ud af, hvor man befinder sig.

Men er Naturindtrykkene end faa, er de til Gengæld saa meget mere intensive, og dette Forhold sætter Præg paa Karakteren; Beduinens Sind bliver usammensat og lidet reflekterende, men til Gengæld stærkt lidenskabeligt og let bevægeligt, ligesom det ensformige Ørkenliv uvilkaarligt vender Blikket indad og gør Personen stærkt optaget af sig selv. Det er dette, som kommer saa tydeligt frem i den arabiske lyriske Digtning, der i sin bedste Periode, Tiden fra før Profeten Muhammeds Fremtræden, saa godt som udelukkende er et Produkt af Ørkenlivet. Naar en af de gamle, præislamiske Digtere beskriver en Ting, er det ikke saa meget selve denne, som han giver en Skildring af, som derimod af det Indtryk, den har gjort paa ham selv. Og i Forbindelse hermed staar det ogsaa, at den hele Digtning blev udelukkende lyrisk; det var Digterens egen Person, der var det hovedsagelige; den episke Digtning, i hvilken Ophavsmanden, Digteren selv, helt forsvinder bag de fremstillede Begivenheder, kom Ørkenaraberen ikke til at kende til; han kunde ikke nogen Sinde tænke sig at anvende kunstnerisk Form paa Fremstilling af noget, der angik andre end ham selv.

Og ensformige som Naturomgivelserne er ude paa Stepperne, blev

ogsaa de økonomiske Opgaver, der forelaa. Og naar Regnmængden og dermed Vegetationen var normal, saa at der paa det Omraade, som nu en Gang hver Stamme har Hævd paa, var sikret tilstrækkelig Græsning for Hjordene, blev der i Dagliglivet med Malkning og Madlavning ikke stort andet tilbage, end hvad der kunde besørges af Kvinderne; Mændenes Dagligdønt indskrænkedes til et almindeligt Tilsyn med Hjordene; og da Beduinerne aldrig har drevet systematisk Sport, og krigerske Foretagender, enten disse nu var Plyndringstog eller Hævntog, i Følge Sagens Natur altid maatte høre til Undtagelserne, blev Følgen den, at Ørkenlivet for Mændene af alle Aldersklasser giver overmaade megen Fritid. Da Begivenhederne og den Tid, der er til at tale om dem, staar i omvendt Forhold til hinanden, bliver Følgen, at man, naar Indholdet svigter, lægger saa meget mere Vægt paa Formen; jo mindre man har at tale om, desto mere er det naturligt, at selve den Maade, hvorpaa dette siges, faar tillagt særlig Betydning.

Paa denne Maade kan det forklares, at Ørkenaraberen, hvis Tankegang er lidet sammensat, og som derfor heller aldrig naar frem til en dybere filosofisk Erkendelse, kommer til at udvikle en meget fintmærkende filologisk Forstaaelse, der fik afgørende Betydning for det arabiske Sprogs Udvikling. Allerede ved den arabiske Litteraturs første Fremtræden, i det sidste Aarhundrede før Muhammed, viser det arabiske Sprog sig som et meget rigt nuanceret Apparat, der trods hele den semitiske Sprogæts forholdsvise Ubehjælpssomhed og iøjnefaldende Mangler frembyder Resultater af en Bearbejdelse, som kun en hos vedkommende Folk højt udviklet sproglig Sans kunde præstere. De arabiske Beduiner, som er den semitiske Æts mest racerene Repræsentanter, blev aldrig store Filosofer, men de var saa at sige fra Fødslen af fortræffelige Filologer.

En naturlig Følge af Livet i Ørkenen blev ogsaa en vidt dreven Konservatisme, der kom til at præge baade Samfundstilstanden og Dagliglivets Former. Den forholdsvise simple Løsning af de økonomiske Problemer og den vidtdrevne Individualisme bevirkede, at der i Ørkenen ikke blev Brug for anden Politik end den ret primitive Udenrigspolitik, som Forholdet til andre Stammer eller fjærnere Magter kunde foranledige; indenfor Stammens egen Kreds blev der ikke nogen Grund til Ændringer i det en Gang tilvante.

Og paa samme Maade som Stammens politiske og sociale Indretning forblev ogsaa det daglige Liv med dets Skikke og Vedtægter ret uberørt af Tidernes Omskiftelser. Ogsaa i det daglige Liv fremtræder hos Beduinen hans Sans for Formen og dens Nuancer. En Shejk blandt Anezehstammerne — disse Stammer i det nordlige er de bedste Repræsentanter for de arabiske Ejendommeligheder — er i sine ydre Vaner

og Fordringer til Livet overmaade jævn, efter europæisk Opfattelse til dels maaske ligefrem raa, men hans Optræden er altid vel afvejet og meget fint gradueret; selve den Maade, hvorpaa en saadan Shejk i sin Hilsen ved Modtagelse af en Gæst formaar at angive en hel Række af Trin i den sociale Karaktergivning, er nok til at vise, at det her er en meget gammel Kultur, man har for sig.

Det er et gennem hele Kulturhistorien gaaende Træk, at den ældre Kultur er formrigere end den yngre. Ørkenaraberen har i sin forholdsvis Uberørthed bevaret lyslevende endnu i vore Dage den semitiske Oldtidskultur, og han er sig det fuldt bevidst, at han heri har noget betydningsfuldt, noget, som han maa værne om. Naar Beduinen ogsaa nu til Dags ser med saa stor Foragt paa Byboeren — med det arabiske Udtryk *hadari* — saa beror dette ikke blot paa, at den fri og uafhængige Teltejer ude fra Steppen føler sig hævet over den til et enkelt bestemt Sted bundne og under et politisk Tvangsregimente levende Indbygger i Staden, men tillige fordi han, og i Virkeligheden med fuld historisk Føje, betragter denne som bastardiseret, som et uheldigt Blandingsprodukt af forskellige Racer; det hænger naturligt sammen med Beduinens stærke Slægtsfølelse, at han vurderer Racerenheden meget højt. De i Arabien til alle Tider saa yndede Ægteskaber mellem Fætter og Kusine staar ogsaa i Forbindelse hermed; det fortjener vistnok en mere indgaaende antropologisk Undersøgelse, end der mig bekendt nogen Sinde hidtil er bleven anstillet, hvilke Følger denne fortsatte Indavl har haft for Ørkenbefolkningens legemlige og sjælelige Tilstand.

Ørkenaraberen ser ned paa Stadindbyggeren, ikke blot fordi denne formentlig er mere ufri og ikke ren Araber, men ogsaa fordi han ikke er fuldgyldig Repræsentant for den ægte arabiske Kultur. Og denne Betragtning anerkendes ogsaa, til Dels i alt Fald, af den anden Part. Stadboeren ser med en vis ský Respekt op til Beduinen; hvor snavset og laset denne end kan være, saa er han dog den ægte Araber, Bæren af hele den gamle Tradition og Repræsentanten for Ætten i dens rene Form.

Og denne Opfattelse er gammel. Hos de umajjadiske Kalifer (661—750), der bevidst tilstræbte en Bevarelse af den gammelarabiske Kultur, var det Skik, at Prinserne under deres Opvækst sendtes ud i Ørkenen for at blive fortrolige med Beduinlivet, og, som det udtrykkeligt fremhæves, for at lære at tale det ægte Arabiske; allerede dengang var Forskellen mellem Stadboernes Dialekter og Beduinsproget ret betydelig, og det var dette sidste, der regnedes for det fineste og mest korrekte.

Det fremhæves i de historiske Beretninger netop om Umajjadernes

Hof, at der ved dette herskede en fri og ligefrem Tone, som stillede det i en skarp Modsætning til den Servilitet, der prægede de følgende abbasidiske Kalifers Omgivelser. Ogsaa dette Karaktertræk hos Umajjaderne synes at kunne føres tilbage til Paavirkning fra Ørkenen: Beduinen er og har altid været en fribaaren Natur, der i sin stærke Individualisme og Optagethed af sin egen Person har vanskeligt ved at underordne sig; paa Grund af de primitive økonomiske Forhold og den dermed følgende Simpelhed i hele Samfundets sociale Struktur er Beduinen i Grunden det eneste menneskelige Væsen, for hvem det er bleven muligt at fastholde begge den franske Revolutions hinanden saa modstridende Idealer, Frihed og Lighed. I Ørkenen er i Virkeligheden alle saa nogenlunde lige, just fordi alle er fri; Shejken i Stammen er kun *primus inter pares*, og hans Myndighed er ofte af en ret problematisk Beskaffenhed; den beror som anført paa tilfældige Omstændigheder, privat Formue eller en Personligheds Egenskaber, men ikke paa noget lovhjemlet, der under alle Forhold skal og maa anerkendes.

Med det tredie Revolutionsideal, Broderskabet, kniber det derimod i høj Grad; thi Beduinen er en fuldblods Egoist. Det er betegnende, at den høflige Tiltale „min Broder“ har en udstrakt Anvendelse ogsaa udenfor Ens egen Slægt, men det er en Formel uden virkeligt Indhold. Den Afgift, som i visse Tilfælde maa betales til Beduiner for at lade Marker i Fred eller for at sikre uhindret Passage gennem deres Distrikt, kaldes *khuwwe*, Broderskab, men anden Broderskabsfølelse end den, der kan udtrykkes kontant, kender Beduinen heller ikke til, naar det drejer sig om andre end den virkelige Slægt.

Til Gengæld er for dennes egne Medlemmer Blodets Baand saa meget desto stærkere. Man kan til en vis Grad sige, at hele den gammelarabiske Kultur er bygget op paa Familien som den eneste sociale Ramme. Det er aabenbart noget fælles semitisk, vi her har, men det har næppe noget Sted, ikke engang under de i det gamle Testamente skildrede Forhold, naaet den Udvikling som hos Beduinerne. Familien er en Enhed, og dette udtrykkes ogsaa gennem den Autoritet, som Faderen udøver ogsaa over de voxne gifte Sønner, navnlig saalænge som de, hvad der ligesom i Islands Sagatid ofte er Tilfældet, bliver boende hos ham ogsaa efter deres Ægteskab.

Overfor Fremmede fremtræder Familien som en Enhed, hvis enkelte Medlemmer er solidarisk forbundne indbyrdes, navnlig overfor Blodhævningsforpligtelsen. Ogsaa dette Forhold er igennem adskillige europæiske Fremstillinger blevet omgivet med megen ukorrekt Romantik. Det faktiske er det, at Blodhævnen er noget, der stadigt staaer ved Magt som en regulerende Samfundsfaktor; men det er ikke Blod-

hævnen, der fremkalder de blodige Dramaer, det er tværtimod den, som er den vigtigste Aarsag til at hindre dem. Ved at dræbe en Mand paadrager man sig ikke blot et Ansvar overfor den dræbtes Familie, men ogsaa, og det kan være nok saa besværligt, overfor sin egen Slægt, da det er denne, som skal værne Drabsmanden og, om muligt, ordne Sagen ved Mandebod. Og da Familien er solidarisk, kan Blodhævnforpligtelsen klares — atter her har vi en Parallel til islandske Forhold — ved at lade Hævnen ramme ikke Drabsmanden, men en hvilken som helst socialt jævnbyrdig af hans Frænder. Det, at man ved, at et Drab udsætter alle Familiemedlemmer for Fare, og at man selv kan komme til at lide under, at en anden af Ens egen Slægt begaar Drab, er en Forestilling, der mere end noget andet bidrager til at holde selv den opfarende Arabers Sværd i Skeden. At blive boykottet af sine Egne for et umotiveret Manddrab, som disse enten med Blod eller Penge har maattet betale for, er for en Mand, der skal leve i Ørkenen, hvor ingen kan klare sig helt alene, en overmaade alvorlig Sag.

Som oftest søger man i Tilfælde af Drab at skaffe en ublodig Løsning gennem Mandebod. Repræsentanter for begge Slægter, Drabsmandens og den Dræbtes, træder sammen for at fastslaa Mandebodens Størrelse, og saa handles der, paa ægte orientalsk Vis, med megen Prutten og Filen; Fortilfælde graves frem, hvor der for en Mand, der mindst var ligesaa betydelig og socialt anset som den denne Gang dræbte, kun blev betalt saa og saa meget, og Modparten kommer med Tilfælde, som viser i modsat Retning. En højst ejendommelig Episode fra en saadan Forhandling blev fortalt mig, da jeg sidste Gang besøgte Babylon; det var i Aaret 1910. I en af de omgivende Landsbyer, hvor man følger Ørkenboernes Skikke, var der før min Ankomst forefaldet et Drab. Ved den paafølgende Forhandling om Mandeboden havde Drabsmanden, der undtagelsesvis selv havde været til Stede ved dette Møde, rejst sig og sagt — man vil erindre, at det var kort efter Konstitutionens Genindførelse i det tyrkiske Rige —: Hvad vil det i Grunden sige, at vi skal betale for dette Drab? nu har vi jo faaet indført Friheden! For hans lidt primitive Opfattelse bestod de politiske Rettigheder først og fremmest i Retten til at slaa Folk ihjel uden at behøve at betale derfor. Min Hjemmelsmand, en af de tyske Arkæologer ved Udgravningerne i Babylon, fortalte mig, at denne Argumentation alligevel intet Indtryk havde gjort; Familien maatte betale.

De Former, hvorunder en Forhandling foregaar, er blandt Beduiner meget værdige og højtidelige, og dette gælder overhovedet i hele denne Befolknings Optræden. Der er over disse Menneskers Færd altid noget alvorligt og afmaalt; man har i Ørkenen god Tid, og man har derfor ogsaa Tid til at være høflig. Ørkenaraberne er i deres Høfligheds-

ytringer overfor Fremmede ikke saa ordrige som Stadboerne, og de har heller ikke fuldt saa mange Fagter, men netop denne Stilfærdighed frembringer et mere tilforladeligt Indtryk. Beduinen er tilbageholdende overalt, ikke mindst i sin Optræden overfor Fremmede. Hertil hører det ogsaa, at man i Reglen ikke gerne selv spørger den fremmede Gæst om Navn og Hjemsted; det forudsættes, at han selv, inden der er gaaet alt for lang Tid, meddeler, hvem han er, og hvorfor han kommer. Kun hvis det trækker for længe ud med denne Redegørelse, kan Værten give sig til selv at spørge. Hvis, hvad der jo kan tænkes, det ved en saadan Ordvexling viser sig, at den nys Ankomne hører til en Stamme, overfor hvilken der bestaar Blodhævnforpligtelse for den Slægt, til hvis Telte han er kommen, vil der, naar han først er bleven Gæst, ikke ske ham nogen Fortræd, og det vil ogsaa altid anses for rigtigt, at der ydes ham en vis Frist til at komme bort, og først efter dens Udløb kan en eventuel Forfølgelse optages. Gæst regnes man at være fra det Øjeblik, man træder ind i Teltet, ja, hvis der er Tale om dramatiske Situationer, hvor Minutterne er kostbare, fra det Øjeblik, da man kan gribe fat i en af Teltsnorene, som holder Teltets flade Tag stramt udspændt.

De opstaaede Blodhævnforpligtelser kan skyldes Enkeltmands tilfældige Sammenstød eller de under Stammetogter stedfundne Kampe. Sammenstød mellem de i Ørkenen levende frie Stammer har som Regel en af to Aarsager: enten som anført ufrivilligt Møde mellem to Stammer paa Græsgangene, naar et regnfattigt Aar har formindsket det Areal, der normalt er til Raadighed for Hjordene, eller et med Hensigt udført Plyndringstogt som Hævn for tidligere Overgreb fra en anden Stammes Side: i Fjor tog A. saa og saa mange Kameler fra B., altsaa maa i Aar B. søge at gøre Gengæld, helst med en passende Overskudsforskel. Det er som Regel kun med smaa Styrker, at man foretager disse „ghazu“ — det er fra dette arabiske Ord, vi har det franske „razzia“ —; det er i Reglen det unge, beredne Mandskab, der udfører et saadant Togt; det søges som oftest gennemført som pludseligt Overfald, idet man sørger for at naa frem til det paagældende Sted i Løbet af Natten.

Ogsaa ved saadanne Lejligheder søger man, netop af Hensyn til Blodhævnforpligtelsen, saa vidt muligt at undgaa dødeligt Udfald af Kampene: det, som det kommer an paa, er ikke at faa dræbt Fjender, men at benytte den ved det pludselige Overfald opstaaede Forvirring til at bemægtige sig det størst mulige Antal Kameler og Faar og faa dem drevet bort, inden den anden Part ret kan naa at faa samlet sig. Det er et ægte semitisk Træk, og det hænger sammen med Ørkenarabernes nøgterne og udpræget materialistiske Livsanskuelse, at disse

Mennesker ikke kender den umiddelbare Kampglæde, som kendetegnede de gamle nordiske Folk. Beduinen slaas, naar det endelig skal være, for at opnaa visse materielle Fordele, og det er ikke selve den krigerske Bedrift, der er Hovedsagen; derfor maa man ogsaa her skære betydeligt ned paa de gængse romantiske Forestillinger; i Sammenligning med, hvad man kan faa en Troppeafdeling af en hvilken-somhelst civiliseret europæisk Nation til at præstere, er Beduinerne langt fra at være tapre, foruden at deres vidt drevne Individualisme, ifølge hvilken enhver handler ganske paa egen Haand, gør dem fuldstændigt uberegnelige. Ogsaa det krigerske Æresbegreb er Ørkenaraberen fremmed; det betegnende arabiske Ordsprog: „Flugt i rette Tid er Sejr“ viser, hvorledes Tankegangen er beskaffen. Det afgørende ved disse Sammenstød bliver derfor, hvem af de to Parter der først kan skræmme den anden. For de disciplinerede og som Regel dødsforagtende Tyrker har derfor al Beduinkrigsførelse ogsaa altid staaet i et ret latterligt Lys, hvormed dog ikke skal være sagt, at ikke ogsaa Ørkenarabere, naar de kommer under Indflydelse af en stor Personlighed, netop paa Grund af deres store Modtagelighed kan ægges op til militære Præstationer af Betydning.

Men selvom man saaledes i Almindelighed, naar der maales med en europæisk eller en tyrkisk Maalestok, ikke tør tilkende Beduinerne Tapperhed som udpræget Egenskab, udelukker dette ikke, at de selv tager sig meget alvorligt ogsaa som Krigere, og disse Sammenstød mellem Stammerne optager endnu bestandigt, saaledes som de altid har gjort det, en væsentlig Del af Ørkenfolkets Interesse. Denne ofte afbrudte, men aldrig helt ophørte Krig — hvis man da tør bruge et saa fordringsfuldt Udtryk om disse diminutive Begivenheder — udgør et naturligt Led af Beduinstammernes Økonomi og bliver derfor et nødvendigt Stykke af deres Politik: at søge at tage fra de andre for selv at faa mere, kan der tænkes en mere selvfølgelig Stræben? Og jo lettere og mere farefrit dette kan gøres, desto bedre er det naturligvis. Denne meget jævne og saare lidet romantiske Betragtningmaade er en naturlig Følge af de trange Kaar, som Livet i Ørkenen som Helhed byder paa. Den altid truende Vandmangel gør Hungersnødens Spøgelse synligt i Baggrunden, overalt hvor man færdes; det daglige Liv, saaledes som det nu engang er indrettet, byder ikke paa nogen Chance til Forbedring; den eneste Udvej til større Erhverv bliver da at tage fra andre, men dette maa helst gøres, uden at man selv risikerer for meget derved.

Det er, som alt antydet, Beduineernes udpræget materialistiske Livsanskuelse, der har affødt hele denne Tankegang. Man kan, navnlig naar man først har maattet ofre en hel Del romantiske Forestillinger,

som man maaske engang var nok saa glad for, have ondt ved at yde denne Tankegang sin Sympati, men det er ikke saa vanskeligt at forstaa, hvorledes den under Ørkenlivets haarde økonomiske Tryk og med den Afsondrethed, hvorved Ørkenaraberen har sin eneste moralske Maalestok i sig selv, fra først af har kunnet blive til og fæstne sig i Folket.

Beduinerne har heller ikke haft Moralen i den muhammedanske Religion, som, hvad man end ellers kan mere om den, er adskilligt bedre end Ørkenarabernes egen, at støtte sig til. Naar i sin Tid ved Profeten Muhammeds Fremkomst ogsaa Stammerne ude fra Ørkenen flokkedes om ham, saa var det dels paa Grund af hans egen blændende Personlighed, der uvilkaarligt trak dem til, dels fordi der under hans sejrige Føreskab aabnedes Udsigt til godt Bytte, og dette var dog under alle Omstændigheder Hovedsagen. Det viste sig da ogsaa allerede dengang, for det første, at Stammerne ude fra Ørkenen ikke kom til Profeten Muhammed, før denne efter Forliget i Hudajbija havde faaet fast Grund under Fødderne, og dernæst, at da den store Profetskikkelse var gaaet bort, gik den religiøse Begejstring ogsaa hurtigt af Ørkenaraberne, og det blev hovedsageligt Bybeboerne og de Nyomvendte i de undertvungne Lande, der bar den nye Religion videre frem.

Beduinerne er i vore Dage i alt væsentligt et Folk uden Religion, med en udpræget jordbunden og materialistisk Livsanskuelse. De vil vel som Regel, naar Spørgsmaal herom bliver opstillet, erklære om sig selv, at de er Muhammedanere; men de hverken foretager nogen af de til islamisk Ritus hørende Ceremonier eller, hvad langt vigtigere er, føler sig gennemtrængte af den for den ægte Muhammedaner saa karakteristiske og fredfyldte Hengivelse i Gud. Det Folk, der lever i Ørkenen, er haardt og nøgternt som Ørkenen selv, uden højtflyvende Drømme om hinsidig Salighed, men resigneret slaaende sig til Taals med denne Tilværelses karrige Gave.

Og dog — og dette skal siges tilsidst — heller ikke Beduinens Liv er uden Lykkefølelse, ogsaa ud over Tilfredsstillelsen af de materielle Fornødenheders Behov. Ørkenaraberen hænger med hele sit Hjærte ved sit Hjem, den fri, umaadelige Ørken; ved dennes særlige strategiske og økonomiske Betingelser giver den sine Sønner det, som disse sætter højest, og som bevirker, at de trods al Fattigdom og Smuds føler sig højt hævet over Byernes Velstand og Pragt, nemlig Friheden og den personlige Uafhængighed.

(Resumé se næste Side).

AUSZUG

*Die Beduinen in der syrischen Wüste.**Von Prof., Dr. Østrup.*

Die Beduinen Nordarabiens und der syrischen Wüste bieten ein interessantes Beispiel dar, wie primitive, äussere Lebensverhältnisse sich mit einer alten Kultur und reich gegliederten Lebensformen vereinigen können. So wie überhaupt alle Menschen in gewissem Grade sind die Beduinen im besonderen ein Produkt der geographischen und ökonomischen Verhältnisse, under welchen sie leben, und die durch die herrschende Einfachheit bedingte Uebersichtlichkeit macht die kulturgeschichtlichen Beobachtungen um so wertvoller. Durch das zähe Festhalten an dem Ueberlieferten bleiben sowohl die äussere Lebensverhältnisse als die Denkweise der Wüstenbewohner dieselben wie vor Jahrtausenden, und das alltägliche Leben in und zwischen den Zeltlagern wird solcherweise ein fortlaufender Kommentar zu den Schilderungen des alten Testaments oder der altarabischen Dichter. Interessant ist es zu beobachten, wie die gemeinsame äussere Bedingung der Abgeschlossenheit mehrere Parallelen zwischen Sitten und Lebensverhältnisse in der arabischen Wüste und auf dem Island der Sagazeit geschaffen hat.

Die Lebensanschauung der Beduinen ist rein materialistisch. Als Vertreter der reinen arabischen Rasse fühlen sich die Wüstenbewohner über die Städtler hoch erhoben. Der romantische Schein, womit man Beduinen wie auch andere Naturvölker gern umgiebt, geht durch genauere kritische Untersuchung vollständig verloren. Der harte ökonomische Druck der Lebens in der kargen Wüste hat eine harte, raubgierige Menschensorte geschaffen, derer viele unedle Eigenschaften nur durch die Liebe der Heimat und der in dieser allein möglichen Freiheit und Unabhängigkeit ausgesöhnt werden.